

दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर) व न्याय वंशाधिकारी (प्रथम वर्ग)
(मुख्य) परीक्षा - 2019

दि. 09 सप्टेंबर, 2019
2019 पेपर - II

K13

PAPER - II / पेपर क्रमांक - II

22251

Indian Penal Code, Evidence Act, Code of Criminal Procedure,
SC & ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989 and Protection of Civil Rights
Act, 1955, Essay on Current Legal Topic

इंडियन पिनल कोड, एव्हीडन्स ऍक्ट, कोड ऑफ क्रिमिनल प्रोसिजर,
एससी अँड एसटी (प्रिव्हेंशन ऑफ अँट्रासिटीज) ऍक्ट, 1989 अँड प्रोटेक्शन ऑफ सिव्हिल राईट्स ऍक्ट, 1955,
करंट लिगल टॉपिकवरील निबंध

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

वेळ : 3 तास

गुण : 100

Note / सूचना:

- (1) Question Nos. 9 and 10 are compulsory.
प्रश्न क्रमांक 9 व 10 अनिवार्य आहेत.
- (2) Answer any six from the remaining questions.
उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही सहा प्रश्न सोडवावेत.
- (3) Marks to each question are indicated by a figure in the margin on the right hand side.
प्रश्नासमोरील उजव्या बाजूच्या समासातील अंक गुण दर्शवितात.
- (4) Wherever option has been given only the required number of responses in the serial order attempted shall be assessed. Excess responses shall be ignored.
ज्या क्रमाने उमेदवाराने ऐच्छिक प्रश्न सोडविलेले असतात त्या क्रमाने अपेक्षित प्रश्नसंख्येइतक्या प्रश्नांची उत्तरे फक्त तपासली जातील व उर्वरित अतिरिक्त ठरणाऱ्या प्रश्नांची उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (5) Do not reproduce any question. Write only question's number against the answer.
उत्तरपुस्तिकेमध्ये प्रश्न पुन्हा लिहू नयेत. फक्त प्रश्न क्रमांक नमूद करून उत्तर लिहावे.
- (6) "Other than cited cases, candidate should not write roll number, any names (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he will be penalised."
"उदाहरणदाखल दिलेल्या प्रकरणांशिवाय उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बँटक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, सही, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल."
- (7) English version of the question shall be authentic in case of any type of ambiguity.
कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थिति, इंग्रजी भाषांतर अधिकृत समजले जाईल.
- (8) All questions can be attempted only in one language either in English or in Marathi as per the option given in the application form.
उमेदवाराने अर्जांमध्ये दिलेल्या पर्यायानुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे इंग्रजी किंवा मराठी यापैकी एकाच भाषेत लिहिली पाहिजेत.
- (9) Candidates are expected to answer all the subquestions of a question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.
उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्नांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. प्रश्नातील एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तदनंतर) सोडवल्यास, दुसरा उपप्रश्न दुर्लक्षित केला जाईल.

P.T.O.

SEAL

1. Discuss power to suspend, remit and commute sentence and its Restriction. 10
शिक्षा निलंबित, माफ आणि सौम्य करण्याचा अधिकार आणि त्या अधिकारावरील निर्बंध स्पष्ट करा.
-
2. Write difference between (any four) : 10
(a) Theft and Robbery
(b) Criminal Force and Assault
(c) Wrongful restraint and Wrongful confinement
(d) Relevant fact and Fact in issue
(e) Inquiry and Investigation
(f) Summons case and Warrant case
फरक स्पष्ट करा (कोणतेही चार) :
(अ) चोरी आणि लूट
(ब) फौजदारीपात्र बलप्रयोग आणि हमला
(क) गैर निरोध आणि गैर परिरोध
(ड) संबद्ध तथ्य आणि वाद तथ्य
(इ) चौकशी आणि तपास
(फ) समन्स खटला आणि वॉरंट खटला
-
3. Discuss critically procedure in the case accused being Lunatic or Unsound mind 10
person under the Code of Criminal Procedure, 1973.
वेडा आरोपी किंवा मनोविकल व्यक्तीच्या बाबतीतील फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 मध्ये प्रक्रिया विस्तारीतपणे स्पष्ट करा.
-
4. Write notes (any two) : 10
(a) Limit of Punishment of offence made up of several offences
(b) Criminal breach of trust
(c) Thug
(d) Hearsay evidence
टीप लिहा (कोणतेही दोन) :
(अ) अनेक अपराध मिळून बनलेल्या अपराधाबद्दलच्या शिक्षेची मर्यादा
(ब) फौजदारीपात्र न्यासभंग
(क) ठग
(ड) ऐकीव पुरावा
-

5. Discuss different types of bail and powers of different courts to grant bail under the Code of Criminal Procedure, 1973. 10

फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत विविध प्रकारच्या जामीन व विविध न्यायालयांचे जामीन देण्याचे अधिकार स्पष्ट करा.

6. Write short notes (any four) : 10

- (a) Discharge
 (b) Release on probation of good conduct
 (c) To what extent court can alter its judgement
 (d) Disposal of property at conclusion of trial
 (e) Restriction for use of statement recorded by police officer during investigation
 (f) Estoppel

संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

- (अ) सोडणे/डिस्चार्ज
 (ब) चांगले वर्तन ठेवण्यासाठी परिविक्षेच्या शर्तीवर सोडून देणे
 (क) न्यायालय स्वतःचा न्यायनिर्णय कितपत बदलू शकतो
 (ड) संपरीक्षेच्या अखेरीस मालमत्तेचा विल्हेवाट
 (इ) तपास दरम्यान पोलिसांनी घेतलेल्या जबाबाचे वापरासाठी निर्बंध
 (फ) प्रतिबंध

7. (a) Comment on "Collective fine" under the SC and ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989. 5
 (b) Define different types of places under the Protection of Civil Rights Act, 1955. 5
 (अ) अनुसूचित जाती व जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 अंतर्गत "सामूहिक दंड" ह्यावर टिप्पणी करा.
 (ब) नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 अंतर्गत विविध प्रकारच्या ठिकाणाची (Places) व्याख्या करा.

8. Discuss critically the maxim "Ignorantia Juris non excusat" and its application in Indian Penal Code. 10

"इग्नोरानशीया जुरीस नॉन एक्सक्यूसेट" ("Ignorantia Juris non excusat") ह्या सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा आणि हा सिद्धांत भारतीय दंड संहितेमध्ये किती उपयुक्त आहे ह्याची सुद्धा सविस्तर चर्चा करा.

9. Write essay on any one of the following :

20

- (a) Age of consent in sexual offences
- (b) Right to Privacy in India
- (c) Right to die

खालील कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा :

- (अ) लैंगिक गुन्ह्यामध्ये संमतिचे वय
- (ब) भारतात गोपनीयतेचा अधिकार
- (क) मरण्याचा हक्क

10. Write judgement on the following facts :

20

X, a senior citizen goes to Police Station (in short P.S.) to give information of commission of a cognizable offence. He finds there 2 Police Officers (A & B) snoring. He took a handcuff from there. He handed it over to the Superintendent of Police (in short S.P.) at his office. He files written complaint with the S.P. He also informs him about the situation at the P.S. when he had gone there.

On the basis of information of S.P. the X was charge-sheeted and prosecuted for the theft of the handcuff.

During trial S.P. deposed that X handed over him handcuff at his office and filed written complaint. In his cross-examination he admitted that X apprised him about the position at P.S. A was not examined. B denied that he was sleeping in the P.S. at the relevant time. However, in his cross examination he stated that departmental enquiry is pending against them. X took a plea that there was no mens rea on his part in doing so. As per the prosecution taking away is proved, X could have woke up the officers. Hence, he cannot take such plea.

खालील तथ्यांआधारे निकालपत्र लिहा :

X एक वरिष्ठ नागरिक फिर्याद देण्यासाठी पोलीस ठाण्यात (पो.स्टे.) जातो. त्याला तेथे 2 पोलीस अधिकारी (अ व ब) खरटि घेताना आढळतात. तो तिथून एक हातकडी घेतो. ती हातकडी तो पोलीस अधिक्षक (पो. अधि.) ह्यांना त्यांचे कार्यालयात जाऊन देतो. तो त्यांना लेखी तक्रार सुद्धा देतो. तो पो. अधि. ह्यांना पो.स्टे. मधील परिस्थिती बाबत सांगतो.

X विरुद्ध झालेल्या फिर्याद वरून त्याच्या विरुद्ध चार्जशीट दाखल करण्यात येते व हातकडी चोरल्याचा खटला ही त्याच्या विरुद्ध चालतो.

सुनावणी दरम्यान पो. अधि. साक्ष देतो कि X ने त्याच्या कार्यालयात येऊन त्याला हातकडी दिली व लेखी तक्रार सुद्धा दिली. त्यांच्या उलट तपासात पो.अधि. मान्य करतात कि X ने त्यांना पो.स्टे. च्या परिस्थितीची माहिती दिली होती. अ ची साक्ष नोंदविण्यात आली नाही ब आपल्या पुराव्यात सांगतो की तो झोपलेला नव्हता. परंतु तो आपल्या उलट तपासात सांगतो की त्यांच्या विरुद्ध विभागीय चौकशी सुरू आहे. X असा बचाव घेतो की असे करतांना त्याच्या मनात दुष्ट हेतू नव्हता. सरकारी पक्षाचे असे म्हणणे आहे की हातकडी घेऊन जाण्याचे तथ्य त्यांनी सिद्ध केले आहे. X ला अधिकाऱ्यांला जागा करता आले असते. म्हणूनच, X असे बचाव घेऊ शकत नाही.